

GÜLTEN AKIN VE ŞİİRİ

Mehmet ÖZTUNÇ

*“Ah, kimselerin vakti yok
Durup ince şeyleri anlamaya”*
Gülten Akın

Bu satırları yazarken önümde 1964 yılına ait siyah beyaz bir fotoğraf var. Bitlis asıllı yazar William Saroyan, Akdamar Adası'na gitmek üzere Van Gevaş'a gelmiştir. Yanında Yaşar Kemal ve Fikret Otyam da vardır. O yıllarda Gevaş'ın kaymakamı ise Gülten Akın'ın eşi Yaşar Cankoçak'tır. Gezi vesilesiyle çekilmiş fotoğrafta, William Saroyan, Yaşar Kemal, Fikret Otyam, Gülten Akın yan yana duruyorlar. Akın'ın yüzüne yayılmış, hafif utangaç, bir genç kız gülümseyişi... Saroyan dönmüş, dikkatle ona bakıyor. Şimdi bu fotoğrafa daha derin bir hüznle bakıyorum. Her fotoğraf, bir gün hüznle açılacak bir yazgıyı içinde taşır. Çünkü kaderin garip cilvesi, bu fotoğraftaki üç büyük yazarı da aynı yıl içinde yitirdik. Ama bu fotoğraftaki hüzn daha derinden, daha katmerli bir şekilde duyumsanıyor. Hiç kuşkusuz hiçbirinin boşluğu doldurulamaz. Ama bu “dolmayacak boşluk” a bir kez daha ama bu kez bir gerçeğin altını daha koyu çizmek için başvuruyorum. Bu yazı çerçevesinde Gülten Akın'ı ve şiirini anmak, anlatmak istiyorum ama diğer ustaları anmamak bir vefasızlık değil mi?

Gülten Akın, 23 Ocak 1933'te Yozgat'ta doğmuştur. Şair henüz dokuz yaşındayken ailesi Ankara'ya taşınır. İlk şiirini ilkokul son sınıfta yaz-

mış, ortaokulda da şiir yazmayı sürdürmüştür. Dedesinin anlattığı dinî meseller kadar dayılarının tavan arasındaki bavullarında bulduğu Dostoyevski, Tolstoy gibi klasiklerden, Nâzım Hikmet ve Sabahattin Ali'nin yapıtlarından da beslenir. Lise yıllarında yazdığı şiirler, okul dergilerinde yayımlanır. 1951'de Atatürk Kız Lisesini bitirdikten sonra Hukuk Fakültesine kaydolur. Dört yıl içinde Hukuk Fakültesini bitirir. 1956'da ise bir ömür birlikte olacağı Yaşar Cankoçak'la hayatını birleştirir. Kaymakam eşin işi nedeniyle Kumluca, Şavşat, Alucra, Gevaş, Haymana,

Kumru, Gerze, Saray ve Maraş gibi Anadolu'nun çeşitli kentlerinde dolaşarak öğretmenlik ve avukatlık yapar. 1972'de Ankara'ya döner. Akın, Ankara'da bir süreliğine Türk Dil Kurumu Derleme ve Tarama Kolu'nda çalışır. Halkevleri, İnsan Hakları Derneği, Dil Derneği gibi örgütlerde çeşitli görevler üstlenir ve 1978 yılında emekliye ayrılır. Gülten Akın, hayatının son yıllarını ise Ankara ve Burhaniye'de sürdürür. Son yapıtı, "Beni Sorarsan"ın girişinde yer alan "Ağır, çok ağır bir dünya" başlıklı yazıda Akın, Necatigil ustanın "çok çiğ çağ" sözlerini anımsattıktan sonra, "Çok çok çiğ şimdi" tespitiinde bulunur. Akın'ın sözünü ettiği yıllar, "uyuklama, suskunluk, içe kapanmayla" geçer. Yazının bitimine doğru ise hayatının son yıllarında nasıl bir ruh hâli içinde olduğunu şu sözlerle aktarır: "Pazartesi ve cuma günleri, ikinci hayatımı yaşıyorum, dörder saat. Diyaliz, dört yıl oldu. Yeni başladığımda bir genç kız (o da diyaliz hastası) bana öğüt verdi (o on yıllıkmış), "İki hayatınız olmalı. Evdeki sıkıntı, sevinç vb. ne varsa eve bırakıp çıkacaksınız. Diyalizde yaşadıklarınızsa özellikle orada kalmalı. Evde evi yaşamalısınız." Yazı şu çarpıcı sözlerle sona erer, "Ağır, çok ağır bir dünya."

Gülten Akın edebiyat dünyasına 1951 yılında *Son Haber* dergisinde yayımlanan şiiriyle girer. İlk şiirleri *Hisar*, *Türk Dili*, *Mülkiye* ve *Varlık* gibi dergilerde yayımlanır. 1955 yılında ise *Varlık* dergisinin açtığı bir şiir yarışmasında birinciliği Teoman Karahan ile paylaşır. İlk şiir kitabı *Rüzgâr Saati* 1956 yılında Varlık Yayınevi tarafından basılır. 1964'te *Sığda* ile TDK Şiir Ödülü'nü kazanır. 2004 TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nın Onur Yazarı seçilen Akın, 2006 yılında Yunus Emre Şiir Ödülü'nü alır. Dağlarca'nın ve-

fatı üzerine 2008’de *Milliyet Kitap*’ın yaptığı ankette, “Yaşayan En Büyük Türk Şairi” olarak seçilen Akın, son olarak 2014 yılında da Metin Altıok Şiir Ödülü’nü kazanır. 2015’in güz mevsiminde onu kaybederken aklımızda yine Akın’ın şu dizeleri vardır: “*Bu güz öleceğim. bütün işlerimi bitirdim/ Derede yıkandım, cevize tırmandım. kuş ürküttüm/ Kaçtırdılar on iki Çocuk doğurdum. bekledim gözlerim/ Oğlan everdim. kız yetirdim. otuzuma vardım*”

En Büyük Türk Şairi

Milliyet Kitap’ın “Yaşayan En Büyük Türk Şairi” anketine ilişkin olarak “Yaşayan en büyük” olunsun ya da olunmasın, insan kendini emekliye ayrılmış gibi duyuyor.” diyen Akın, daha sonra şu sözleri söyleyecektir: “*Dürüst ve değerbilir olmak herkese iyi geliyor. Haset ise görülüyor ne yazık ki. Biyografimden, yaşayan en büyük şairin (en)ini çıkardı bir küçük şair-imbânını kullanıverdi. Sonra saygılarını sunmayı da unutmuyarak şiirlerimi yayımladığım dergimde bir yazı da yazdı. Benden önce bu (en) Dağlarca’ya verilmişti. Ayıptır söylemesi, benden çok daha az oy aldığı hâlde, kimseden ses çıkmadı. Aslında olay benim umurunda değildi. Değil oy kullananların, seven okurlarımın da umurunda değil, ama sessizliğimi sürdürmem onlara da dünya emek vererek iyi niyetli bir anketi düzenleyen gazete yazarlarına da ayıp sürdürülmesin diyedir bu imkânı kullanmam. İnsanlar küçücükseler bundan kurtuluş yok. Bunlar çocuklukta olur, geçer sanırdım.*”

Şiiri bir geyik avına benzeten Gülten Akın şu çarpıcı tespitlerde bulunur: “*Şiir yazmak geyik avlamaksa eğer, öldükten sonra avlanmalı geyikler. Yani yaşananlar soğuduktan sonra yazılmalı. Hayatı yok etmedikçe şiiri var edemezsiniz. Yaşamdaki o canlılığı, kımıldayan şeyi yok edeceksiniz; öbür alanda var etmek için. Hem genç bir kadinken herkes sizin gizlerinizi merak eder. Bu yüzden bugüne kadar gizlerimi hep sakladım, bunu savundum. Zaten giziniz olmazsa yazamazsınız. Ama şimdi ipuçları vermeyi yeğliyorum. Çünkü geyikler çoktan öldü.*” Şiirini nasıl bıçak sırtı bir dengede sürdürdüğünü ise şu sözleriyle anlatır, “*Bir yandan estetik kaygı, bir yandan ahlaki; zor. İşte bu ikisini dengeleyebilen yani ateşten gömleği giyebilen şiir iyidir.*” Estetik kaygı ve ahlak dengesi hiç kuşkusuz akla şairin yaşadıklarına karşı duyduğu sorumluluğu getirir. Akın da, “*Ben yaşadığını yazmaya çalışan bir ozanım. İster bireyci ister toplumcu duyarlılığı yansıtsın, her şiirim yaşamdan çıkmıştır. Her dizenin hayatımda, hayatımızda bir karşılığı vardır.*” sözleriyle bu terkihi nasıl sağladığını belirtmiştir ve eklemiştir: “*Şiir, yaşamın içinden yeşerir.*” Şiirin izini yine kendi sözleri çerçevesinde sürdürüğümüzde

ise karşımıza şu tespitler çıkıyor: “Ben geniş dolayımı referanslarla, im-geleri de elde tutarak yazmak istedim. İzlekler toplumsalsa bu yöntemi kullanmak zor. Dolayimleri dar tutularak, ok gibi gitmeye daha uygun, uzun zaman öyle yazıldılar. Öyle şiirlerim de var. Benimkilerin farkı, yaşamda birebir karşılığı olmasında, okuyanın içine dokunmasında. Son dönemde ise toplumsal izlekleri de, geniş dolayımı atıflar kullanarak yazmayı denedim.”

Gülten Akın Şiirinin Evreleri

Gülten Akın Şiirinin biçimsel boyutları çokça incelenmemiş, daha çok içerik boyutları ele alınmıştır. Bunda, Akın’ın şiirlerinde, biçimsel arayıştan çok içeriğı önceleyen tutumunun da etkisi olduğı yadsınamaz. Arife Kalender, Gülten Akın Şiirini üç bölümde incelerken birinci dönemi, *Rüzgâr Saati*, *Kestim Kara Saçlarımı* ve *Sığda*’yı içeren, daha çok kendisiyle hesaplaştığı “ben dönemi” olarak kodlar.

Bu dönemde özellikle Kestim Kara Saçlarımı şiirindeki şu dizeler dikkati çekicidir, “Uzaktı dön yakındı dön çevreydi dön/Yasaktı yasaydı töreydi dön/İçinde dışında yanında değilim/İçim ayıp dışım geçim sol yanı sev-gi/Bu nasıl yaşamaydı dön (...)/Kestim kara saçlarımı n’olacak şimdi/Bir şeycik olmadı - Deneyin lütfen - /Aydınlığım deliyim rüzgârlıyım/Günaydın kaysıyı sallayan yele/Kurtulan dirilen kişiye günaydın/ Şimdi şaşıyorum bir toplu iğneyi/Bir yaşantı ile karşılayanlara/Gittim geldim kara saçlarımdan kurtuldum” Yine “8 Kasım” adlı şiirinde karşımıza çıkan şu dizeler de dönemin özelliklerini yansıtır: “Bir yalan söylediniz ağır ve kocaman/ Yolu-nu şaşırttı rüzgârın/ Bir yalan söylediniz ağır ve kocaman/ Ellerini şaşırttı dostların (...) Bir kasım içinde bir gün/ Güz bulutundan daha çabuk/ Kavak yapraklarıyla bir/ Siz arzulanmadık misafir/ Kalkıp gitseniz kimseler duymaz”

İkinci dönem ise *Maraş’ın* ve *Ökkeş’in Destanı* ile *Ağıtlar* ve *Türküler*’in yer aldığı, şairin kendi yaşamı dışına çıkarak topluma, toplumun içindeki insana, yerinden edilenlere, sistemin parçaladığı insanlara toplumcu bir perspektiften baktığı dönemdir. Bu dönemde ise şu çarpıcı dizeleri okuruz: “Benim acım acıların beyidir/Canıma bir doru kısırakla gelir/Öfkeyi sabırda eritir/Umut yer/ Suyunu gözümden içer bir zaman/ Dağlar of dağlar” Eflatun İlahi”deki şu dizeler de dönemini aydınlatan niteliktedir: “Eflatun çiçekler döküyor durmadan Sayrısın, etinde yıllanmış zehir/Nece sağaltayım seni, nece dindireyim/Ül-kem misin, oğlum musun seçemiyorum/Sevdanın özü birdir (...)Gülten Akın acep gidişlerdesin/Acın dinlencede değil/Özlemin kanıyor/Mülkün örselen-

miş/Ürünün dağılmış/Hangi yaz seni nennileyebilir?”

Üçüncü dönem ise Akın'ın sesinin daha bilgece duyulduğu, yaşamı yaşlılığın perdeleri arkasından süzduğu dönemdir ki bu dönemde *Sonra İşte Yaşlandım, Uzak Bir Kıyıda, Kuş Uçsa Gölge Kalır, Beni Sorarsan* gibi yapıtları göze çarpar. 2013'te yayımlanan *Beni Sorarsan*'daki Gömlek şiiri de Akın'ın vardığı bilgeliğin derinliğini şu sözlerle yansıtır: “*Hüznümle vedalaşmayı/ bana öğretmediler/ yüzümde eğri takılmış gülümseme/ Görünmez kaldı kendi diktiğim/Bana giydirdikleri gömleği gösterdim.*” Her ne kadar bu dönemler kesin ve net sınırlarla birbirinden ayrılmassa da 2007'de yayımlanan “kuş uçsa gölge kalır” yapıtı içindeki dizelerdeki ses de Akın'ın üçüncü döneminden izler taşır: “*Çağın en karmaşık yerinde durduk/biri bizi yazsın, kendimiz değilse/kim yazacak/sustukça köreldi/ kaba günü yonttuğumuz ince bıçak (...) öğrendik de körmüş, sanki yokmuş/ne yol ne bir geçip giden ne kaydını tutan geçip gidenin/dediler ki/onları kilitle, anahtarı eski yerine bırak/oysa utanılacak bir şeymiş, öyle diyor Camus/tek başına mutlu olmak/sesler ve öteki sesler, nerde dünyanın sesleri/leke dokuya işledi/susarak susarak*”

Bâki Ayhan T. ise on yıllık dönemler çerçevesinde Gülten Akın'ın şiirini 1950'lerden başlayarak 1980'lere uzanan dört dönem içinde inceler. Hiç kuşkusuz Bâki Ayhan T.'nin biçimsel öğeleri daha çok vurguladığı bu belirlemeleri yaparken Arife Kalender'in tespitlerinden de beslendiği dikkati çekmektedir. Bâki Ayhan T., 1950'lerde yazılan şiirlerin, Gülten Akın'ın sonraki dönemlerindeki şiirlerini besleyen bir nitelikte olduğunu belirtirken bu şiirlerin halkın şiirinden izler taşıdığının altını çizer. Akın'ın bu dönemdeki dili, handiyse geldiği gibi söyleyişin süzgeçlerinde çok fazla takılmadan söylenmiş havasındadır. Yine bu yıllar Akın'ın şiirinin toplumcu şiirle İkinci Yeni arasında gidip geldiği dönemdir. Dönemin kült kitabı, *Kestim Kara Saçlarımı*, geleneksel tahakküm aygıtlarının baskısından kurtulma mücadelesi veren kadının bireysel ve toplumsal görünümleriyle karşımıza çıkar. 1960'lar ise Gülten Akın şiirinin artık yatağını bulduğu, yönünü artık değişmemecesine belirlediği dönemdir. Bâki Ayhan T., bu dönemde

Akın'ın "epik kurguya dayanan, saptayıcı olmaktan çok sorgulayıcı dille konuştuğu" Şiirler yazdığını kaydeder. 1970'ler ise Gülten Akın Şiirinde destan türünün ön plana çıktığı dönemdir. Destan türünün sreği Akın'ın Şiirinde izini 2007'ye kadar sürdürür. Çünkü 1980'lerde kaleme aldığı *Celaliler Destanı*, 2007 yılında yayımlanır. 1970'lerin yapıtları ise *Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı*, *Ağıtlar ve Türküler*, *Seyran Destanı*'dır. 1980'ler ise Gülten Akın Şiirinin daha bireysel bir perspektiften göründüğü bir dönemdir. Bu bireysel Şiir, topluma büsbütün kayıtsız değildir, bireyin gözünden toplumun görünümlerine de tanıklık ederiz. *Sevda Kalıcıdır*, *Sonra İşte Yaşlandım*, *Uzak Bir Kıyıda*, *Kuş Uçsa Gölge Kalır* bu dönemin yapıtlarıdır.

Gülten Akın Şiiri, okur katında büyük kabul gören, okura dokunan bir özellik taşır. Hiç kuşkusuz bu, Şiirin büyüklüğü kadar şairin okurunu Şiirin içine çekmeyi başarmasıyla da ilgili-dir. Arife Kalender, Akın'ın Őiirine ilişkin, "*Kesik kesik konuşma tarzı ya da ifadeyi yarım bırakmış izlenimi verişi Őiirlerinin genel özelliğidir.*" değerlendirmesinden sonra Gonca zmen de şu tespitleri yapmaktadır: "*Alışılmış ve yıpratılmış sözcük ve imgelerden uzak durmuş, eksilteli ve dolaylı anlatımıyla, arınık dili ve insana duyarlı yaklaşımıyla Őiirine zgnlk kazandırmıştır. Kimi zaman yüklemin söylenmediği, açık uçlu dizeler yazmış, kesik kesik konuşma, sözü yarım bırakmalarla, dizeler ve çağrışımlar arasında boşluklar yaratarak okuru etkin, üretici okumaya çağırmıştır.*" Gonca zmen okurla Şiir arasındaki etkileşimin altını ayrıca çizmiştir. Akın'ın, "*Seni sevdim, seni birdenbire değil usul usul sevdim/''Uyandım bir sabah'' gibi değil, öyle değil/Nasıl yrr zsu dal uçlarına/Ve gmiřđi sislerden düşsel ovalara''* dizeleri, okurun kendi Şiiriyle kurduğu ilişkiyi anlamlandıran dizeler olarak da okunabilir.

Gülten Akın'ın Şiirinde İdeoloji

Kimi şairler, ideolojik uzak durmayı hayattan uzak durmak şeklinde yorumlamaları neticesinde, Şiiri salt bir estetik uğraşıya dönüştürmüşler. Oysa Gülten Akın, Şiirinin eşiğinde duran ideolojiye rağmen her defasında

has şiire çıkan yolu ustalıkla bulmayı başarmıştır. Şiiri, sözüm ona estetik, şiirsel kaygılar için feda eden onca örneğe karşın Gülten Akın, içinde hayatın soluk alıp verdiği şiirler yazmıştır. Zaman zaman Gülten Akın'ın şiirini, bu öğelerle yermeye niyetlenen şair ya da eleştirmenler de son kertede bu şiirin hakkını teslim etmişlerdir. “*Şiir bizim eski suç ortağımız/ Biz ne suç işledikse onunla işledik*” diyen Akın, temel uğraşısının şiir olduğunun ve bütün eyleminin şiir içinde kaldığının altını çizmek istemiştir.

“*Nergisten sorumlu değilmişim bunu öğrendim/Kar umarsız yağabilir, ayaz çıkabilir/Uzun sürebilir, kötü şeyler olabilir/Nergis uyanmayabilir/Ne ışığını ne dalı sor ne de tomurcuğu/Aklım kırık, şaşırdı beklentilerim/Kim-yasal korkular, kanlı gecelikler, dalgalı sirenler/Çocukları koyver, nereye gitseler ne yapsalar/Nasılsa füzeler bombalar onları buluyor/Nergisten ben sorumluydum, ışığından ve çocuklardan/Yanlı ş mı Belledim, İnsan Sorumluluktur*” dizelerinde ise sanki başkasından çok kendisini muhatap alan bir sesle konuşmuş ve özellikle son dizede kendisi kadar şiirinin de karakterini açığa vurmuştur.

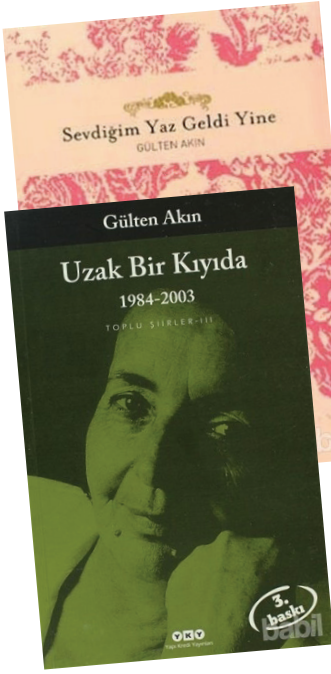
Sait Faik'in “yazmasaydım çıldıracaktım” sözünde olduğu gibi Gülten Akın da şiirle benzer bir ilişki kurmuştur, “*Günlerce aylarca şiirden kaçtım/ Gümüş tilkim mavi sincabımdı kovaladı beni/Işığı önüme düştü yansıdı bal-kıdı/Dokundu okşadı, ayağımı çeldi yolumu gözledi.*”

Diğer Şairlerimizin Dizelerinde Gülten Akın

Bazı şairlerimiz ya Gülten Akın için yazdıkları ya da ona ithaf ettikleri şiirlerle büyük şaire duydukları sevgiyi göstermişlerdir. Değil mi ki Akın, Mahmut Temizyürek'in de belirttiği gibi, “*Bacıyan-ı Rum (Anadolu Bacıları) geleneğinin modern temsilcisi'dir. Anacıl bir şiirdir, diğerkâmdır, öteki-nin sesini kendi sesi kılmıştır.*”

O hâlde, Gülten Akın için yazılan, ona ithaf edilen şiirlere bakmanın zamanıdır. Aslında Gülten Akın da kendisi için yazılan şiirlerin toplamından küçük bir kitap çıkacağını belirtmişti.

Enis Batur, “Gülten Akın Sonesi” şiiriyle bizi âdeta masalsı bir dünyaya taşır ve Akın'ı şu dizelerle anar. “*Bir an bütün sesleri ayırıyorum, siliyorum;/ karşımda yumuşak hırçın bir şiir okuyor,/ heceden heceye kırılğan davudi ezgisi/ yayılıyor imbikten geçmiş kelimeler (...) sonra Louise Labe, Mistral, büyük suskun/ sonelerin şairi Marguerite, bir gece yarısıydı/ anımsayacaksınız, yoluma bulut/ karanlığıma rehber çıktydınız: Siyah/ saçlarınız*

*o günler bugün öyle uzamış ki,/ halınıza değmiş
ayaklarım, uçuyorum”*

Gülten Akın’la Türk Dil Kurumunda 15 ya-
şındayken tanıştığını söyleyen ve Akın için “On-
ların Dilini Giyinmeyen Bir Şair” kitabını da ya-
zan Haydar Ergülen, Akın’ın kendisi için ifade
ettiğı değeri, “Benim için Türk Şiirinin, Türk-
çenin en ince Őairiydi.” sözleriyle anlatmıştı.
Ergülen, “Őairler annesi Gülten Akın’a” adadığı
“DzŐir”in 1. bölümünde onu “Çocuklar düz-
yazı olmasın diye/anneler var/.../Anneler nar/
çocuklar dağılmasın diye/.../Anneler büyümez
ki çocuklar kadar/anneler Şiir”, dizeleriyle anarken
Önümüze de Şairin eksiksiz bir fotoğrafını koyar.

Ömer Erdem, Kireç’te yer alan “gülten akın”
Şiirinde “gülten akın o gece hiç uyumadı/ bir çağ
dşledi hiç olmamış Şiirden başka/ ŐavŐatın ora-
lardan çakıp gelmiş iŐaret fiŐeğı.” dizeleriyle “gltence” söyleyiŐi büyük bir
ustalıkla yakalamıştır. Erdem’in dizelerine Gülten Akın’ın Şiir mayası karış-
mıŐtı. Şiir Şu çarpıcı dizelerle sona eriyordu, “bir çağda durduk işte/ sokakta
yalnız gezdi glgemiz/ ne zaman umudumuzu kanatsa birileri/kalkar geliriz
sesimizden/ ayrılıklar değil mi bizim evimiz.”

Süreyya Berfe, Gülten Akın için, “Benim Şiire baŐlama nedenimdir.”
diyor ve ekliyor, “[Gülten Akın] “Bir Dost Bulamadım”, “Gün AkŐam Oldu”
Őiirimi okuduktan sonra benimle tanışmaya geldi. Nasıl heyecanlandığımı
anlatamam. KonuŐtuk bana “KeŐke o Şiiri ben yazmış olsaydım” dedi.
Mutluluğumu anlatamam. Ben de ona “İzin verin kitabın sonraki baskısında
bu Şiiri size ithaf edeyim” dedim. Öyle de oldu. Berfe’nin Şiiri Şu dizelerle
baŐlıyor, “Yorgunluktan baŐım düŐüyor/Gökte kanadı ayrıç ayrıç bir
kırlangıç/Dere gibi geçiyor içerimden/Ekmek kurumuŐ/Zeytin çekmiş yağınu/
Yrdm yutkuna yutkuna/Toza belendi miğdem/Gözlerim soldu/Armuda
vardım yüksek/Bostana vardım ellerin/ Köy hayat gibi ırak/Dnendim
durdum/Bir dost bulamadım/Gün akŐam oldu”

Sennur Sezer ise Gülten Akın’a adadığı “Sınarlar Seni” Şiirinde, “Ala-
gözlü tan yeli uyanır/Sen uyanırsın/ Uykusuz düŐlerden/ Süt damarların sı-
zım sızım/ Kuzusunu kaptırmış çoban/ Hangi türküyü söyler bilirsin/ Başka

bir türkü dokursun yeni baştan/ Sürdür türkünü sınarlar seni. (...) Ateşle sınarlar acıyla/ Yalvaçlar gibi sınar zaman/ Ozanı/ Sınanan yüreğimizdir/ Bizim adımıza da/ Dayan/ Sürdür türkülerini” dizeleriyle Akın’a seslenir, yaşadığı acının bir ucundan tutar.

Son Söz Yerine

2015, Türk edebiyatı için büyük ustaların göçtüğü bir hüznün yılı oldu. Yaşar Kemal, Oktay Akbal, Çetin Altan, Fikret Otyam, Tarık Dursun K., Senur Sezer, Gülten Akın... Birer birer dünya sahnesinden çekildiler. Hepsisi de yaşadığı zamana dokunan, onu anlamlandıran isimlerdi. İçinden geçtikleri zamanın kaydını “dille” tutarken içine doğdukları, kendilerini biçimlendiren, var eden dile borçlarını ödediler ve gittiler. Sadece onların yazdıkları kitapların yer aldığı bir raf bile Türkçeyi sonsuza dek diri tutmaya yetecek güce ve değere haiz gibidir. *İnce Memed*’ten *Önce Ekmekler Bozuldu*’ya, *Büyük Gözaltı*’dan *Ağaçlar Gibi Ayakta*’ya oradan *Kırmızı Karanfil*’e kadar bütün bu külliyyatın yer aldığı bir rafı gözünüzün önüne getirin. Türkçenin görkeminin doruk noktasında temsil edildiği yapıtlar yok mudur karşımızda? Romandan öyküye, öyküden şiire, şiirden fıkra ve denemeye uzanan bir yelpazede her türün en nitelikli eserleri. Göz kamaştırıcı.

Gülten Akın, çağdaş şiirimizin en güçlü şairi olarak bu noktada öne çıkmış, müstesna bir yer tutmuştur. Onun şiirsel sesini bu denli güçlü, nefesini bu denli uzun soluklu kılan, ihtimal ki şiire olan derin inancıydı. “*Bir roman kadar uzun tümce, /- Sonra işte yaşlandım*” da olduğu gibi Akın, şiire inanmıştı. Tuğla kalınlığında romana ancak sığacak meseleyi birkaç dizede anlatmayı başarmıştı. Tıpkı Yunus Emre’nin *Mesnevi* için söylediği öne sürülen, sözü uzatmadan ama insanın bütün bir yaşam serencamını özetleyen, “Ete kemiğe büründüm/Yunus diye göründüm” dizelerinde saklı bilgece bir tonda. “Evet, işte yaşlandım deyip geçmişti.” Elbette, bir şairin başka türlerle gönül düşürmesinde, dönüp bakmasında şaşırarak, yadırganacak bir taraf yok. Ama Gülten Akın, hangi türde yazarsa yazsan yolu şiire çıkacak, soy şairlerdendi. Tıpkı Sezai Karakoç, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Cemal Süreya, Turgut Uyar gibi. Haydar Ergülen, onun şiirsel yolculuğundaki görkemi şu sözlerle anlatır: “*Gülten Akın’ın şiiri baştan sona ya da sondan başa doğru okunduğunda, bu uzun, acıklı, büyük, kapsamlı, eksiksiz yolculuğun bir şair tarafından yapıldığına inanamazsınız.*” Bir şair, yaşamı sonlandığında değil asıl, unutulduğunda ölür. “*ölümün adını neyle değiştirdin/unutkanlık mı?*” diyen Gülten Akın, bilgelik yüklü bu dizelerinde bizi, bir başka hakikate çağırmaktadır.